

„Az ifjúsági koncert nem lehet kihelyezett zeneóra”

Fenyő Gábor szerint örömet, élményt kell adni ezeken a hangversenyeken

Az elmúlt évtizedekben hobbijává, legfontosabb hivatásává, szinte már szenvedélyévé vált a gyermekkoncertek moderálása, a folytonos közönségnevelés. Még ütőhangszeres művészként kapott kedvet az ifjúsági hangversenyek vezetéséhez, és ezt a munkát aztán zenekari igazgatóként, most pedig művészeti tanácsadóként is folytatja, így már közel harminc esztendeje teszi egyre tökéletesebbé a saját módszerét. Fenyő Gábor szerint a jó moderálás feltétele a hibátlan, szép magyar beszéd, s természetesen az is, hogy a műsorvezető nagyon szeresse a zenét, és persze a gyerekeket.

Igazi személyiségnek kell lennie, aki oldott hangulatot teremt, lebontja a nézőtér és a pódium közötti falat, élményszerűen tud mesélni a muzsikáról, úgy, hogy közben még arra is ügyel, hogy a mondandója ne legyen túlzottan hosszú.

– Zenekari művészként ilyen nagy hatást gyakoroltak önre a moderált ifjúsági koncertek?

– Már gyerekként, a saját példámon megtapasztalhattam, mekkora hatással is lehet valakire a muzsika. Engem ugyanis a koncertek, a zenehallgatás ösztönzött a zenei pálya felé, így választottam – kicsit későn, de nagyon tudatosan –, 16 esztendősen hivatásul a muzsikát. A szüleimmel sokat jártunk operába, hangversenyekre, s persze magam is sok-sok gyermekkoncerten ültem, amelyeket Lukin László vagy Friss Gábor vezetett. Ők a maguk idejében igazán jelentős előadók voltak, és szépen vezetett, jól moderált programokat tartottak. Később, fiatal muzsikusként is nagyon sok ifjúsági hangversenyen játszottam. A Postás Szimfonikus Zenekarnak 1967-ben lettem a tagja, hat évvel később pedig a MÁV Szimfonikus Zenekarhoz kerültem, s mindkét együttes rengeteg ifjúsági koncertet adott szerte az országban. Ezeken a hangversenyeken mindig roppantul figyeltem arra, hogyan és mit mondanak a műsorvezetők. S már ekkor megállapítottam, hogy lehet ezt remekül, és nagyon pocsékul is csinálni.

– Miből tudta lemérni, hogy jó vagy rossz valaki?

– Láttam a közönség és a körülöttem ülő muzsikások reakcióit. Tökéletesen átéreztem ugyanis ezeknek a koncerteknek a célját, s az is egyértelmű volt számomra, hogy melyik műsorvezető képes ezt szereplésével elősegíteni, és melyik nem. S már akkor az volt a véleményem, hogy az ifjúsági koncertek nem lehetnek kihelyezett zeneórák, nem szolgálhatnak csu-

pán illusztrált ismeretközlésként. A lényeg, hogy a hallgatóságot hozzásegítsük ahhoz, hogy átélje a zene örömszerző funkcióját, hogy minél több élményt kapjon. S az ilyen tapasztalatok után döntöttem úgy, hogy a műsorvezetéssel nekem is meg kellene próbálkoynom. Így, még aktív muzsikusként jelentkeztem moderátornak a Filharmóniánál.

– Náluk kellett műsorvezetői vizsgát tenni?

– Igen, kijelöltek a számomra néhány koncertet, s figyelmesen és nagyon kritikusan meghallgatták, hogy ezeken milyen műsorvezetői teljesítményt nyújtok. Egyébként 1973-ban ben alakult meg a Budapesti Ütőegyüttes, ennek a társulatnak is állandó tagja lettem, s az együttest

a Filharmónia is rendszeresen foglalkoztatta. Rengeteg fellépésünk volt ország-szerte, s ezeken a koncerteken is mindig szükség volt arra, hogy valaki beszéljen a szerzőkről, a művekről. Én szívesen vállalkoztam erre. Így egyre több moderátori fellépésem volt...

– A jó és rossz tapasztalatai alapján már ekkor felállította a saját műsorvezetői alapelveit?

– Igen, és kezdettől az egyik legfontosabbnak a hibátlan, szabatosan jól artikulált magyar beszédet tartottam és tartom. Ugyanilyen lényeges a szakmai felkészültség, az, hogy a moderátor nagyon alaposan ismerje az adott témát, s képes legyen azt is eldönteni, hogy a rendelkezésére álló ismeretekből mit érdemes valóban átadni a hallgatóságnak. A moderátornak csak olyan információkat kell közölnie, amelyek segítenek a zenemű befogadásában. Nagyon fontos az is, hogy olyan ismeretekről meséljen, amelyek a publikum meglévő, más területeken lévő tudásanyagához kapcsolódnak. A zene-történeti részekhez történelmi, művészet-történeti kitekintéseket is kell fűzni. Emellett érdemes az adott zeneművet olvasmány- és filmélményekhez is kötni.

– Harminc esztendeje moderál ifjúsági koncerteket. A tapasztalatai alapján mivel egészítette ki még ezt a listát?

– Nagyon lényeges az is, hogy a műsorvezető valódi személyiség legyen, aki képes maga körül oldott hangulatot teremteni. Ugyanilyen fontos a műsor szerkesztése is. A pályám során volt alkalmam arra, hogy ne csak moderátorként lépjek a kon-

certpódiumra, hanem magam is szerkesztetek koncerteket, sorozatokat. Pályám csúcsa talán az a néhány esztendő volt, amikor a 80-as évek első felében, Szentendrén, több párhuzamosan futó sorozatnak is én lehettem a szerkesztője. Rendeztünk külön általános iskolásoknak, szakközépiskolásoknak és gimnazistáknak szóló bérletet, így természetesen mindegyiknek más volt a tematikája, hiszen az eltérő életkor, műveltség szerint válogattam az előadandó darabokat. Sajnos, az anyagi lehetőségeink egyre csökkentek, így kénytelenek voltunk megszüntetni a sorozatot, amit a mai napig nagyon sajnálók...

– *Viszont indított egy szintén nagyon sikeres, fővárosi bérletet, hiszen zenekari igazgatóként ön volt a kitalálója, moderátora az Unokák és nagyszülők sorozatának a Stefánia Palotában.*

– Igen, a MÁV Szimfonikus Zenekarnál valóban az én javaslatomra született 1994-ben ez az önálló koncertsorozat, amely először csak ifjúsági hangversenynek indult, de mivel ezekre a délelőtti muzsikálásokra általában a szülőkkel, nagyszülőkkel érkeztek a gyerekek, igyekeztünk úgy alakítani a műsorukat, hogy a felnőttek számára is izgalmasak legyenek. Az Unokák és nagyszülők-sorozata immár a 13. szezonját kezdi most ősszel. Nem titkolt büszkeségem, hogy még nem

ismételtünk műsort. A kezdettől én vagyok a műsorszerkesztő, moderátor, és teljesen szabad kezem van. S be kell valanom azt is, kevés dolog tölt el ezeknél az ifjúsági koncerteknél nagyobb örömmel! Amikor pedig két esztendővel ezelőtt a MÁV Szimfonikusoktól, ahol a zenekar igazgatója voltam 9 esztendőn át, nyugdíjba vonultam, akkor a Művészetek Palotájának művészeti tanácsadójául kértek fel, s a Duna-parti intézményben szintén az ifjúsági koncertek, a közönségnevelés tartozik hozzám. A Művészetek Palotája különleges akusztikájának, technikai adottságainak köszönhetően még izgalmasabb, sokszínűbb hangversenyek rendezését teszi lehetővé. Ezen a helyszínen a moderátorok filmvetítést, hangbejátszást is alkalmazhatnak a fiataloknak szóló koncerteken. Ezeket a hangversenyeket azonban elvi okokból csak szerkesztem, a műsorok ismertetését másokra bízom. Amikor a legelső sorozatot elindítottuk, arra törekedve, hogy bővítsük a moderátorok körét, meghallgatást szerveztünk. A két legjobb, Eckhardt Gábor és Becze Szilvia pedig azóta is kiválóan vezeti ezeket a hangversenyeket.

– *Azért az Unokák és Nagyszülők-sorozat koncertjeit most is rendszeresen moderálja. Ennyi, műsorvezetéssel töltött esztendő után mire figyel a legjobban?*

– Igyekszem meghallgatni a kollégáim által szerkesztett műsorokat, és figyelem,

ki hogyan vezeti ezeket az ifjúsági programokat, milyen eszközöket alkalmaz. Egyébként azt kellett leszűrni, fontos, hogy ellent tudjunk állni a multimédia sok-sok színes eszközének, s ügyelnünk arra, hogy ezek miatt ne szoruljon háttérbe a zene. Erre magam is igyekszem nagyon vigyázni. Ennyi évtized után is az egyik legfontosabb szempontnak azt tartom, hogy a gyerekeket szeretni és tisztelni kell. Szolgálni mindazzal, amit csinálunk. A saját előadásaimra pedig még most is nagyon alaposan készülök. Jegyzeteket készítek, összegyűjtöm az adatokat, amelyekre szükség lehet, de alapvetően a saját hallgatói élményeimből indulok ki, ezt igyekszem átadni a publikumnak.

– *Mennyiben kell ma másképpen műsort vezetni, mint három évtizeddel ezelőtt?*

– Nagyon felértékelődött az információ szerepe. Még a legkisebbek is rengeteg ismerettel rendelkeznek, amelyekhez érdemes valahogyan kapcsolódni. Alapvető szabálynak tekintem, hogy a bevezető semmiképp se legyen hosszabb, mint az utána következő zenemű. S napjainkban még fontosabb, hogy ezeket a sorozatokat, koncerteket ne engedjük megszűnni. Nem szabad hagynunk, hogy kikopjanak a mindennapokból, hiszen akkor valóban nem lesz senki, aki húsz év múlva jegyet vált majd a hangversenyekre...

R. Zs.

Köszöntjük a 70 éves Nemes Lászlót

Alapítója a Nádasy Kálmán Művészeti Iskolának, a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének, a Metronóm című zeneiskolai szaklapnak, a Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekarnak. Apáczai-díjas pedagógus, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjének és a Budapestért Díj birtokosa. Évtizedeken át csellózott, tanított és vezényelte a különféle együtteseket, gyermekek százaival ismertette és szeretette meg az együttmuzsikálás semmivel sem összehasonlítható élményét.

A 2005–2006-os évadban az „Év zenekari művésze” kitüntető címet elnyert kollégák:

Debreceni Filharmonikus Zenekar
MR Szimfonikus Zenekara
MÁV Szimfonikus Zenekar
Pannon Filharmonikusok
Szegedi Szimfonikus Zenekar
Szombathelyi Szimfonikus Zenekar
Telekom Szimfonikus Zenekar

Zádor István (cselló)
Tóth István (nagybőgő)
Kovács Gergely (kürt)
Herpay Ágnes (fagott)
Horváth Gyula (klarinét)
Kovács Róbert (kürt)
Pechan Dávid (cselló)

GRATULÁLUNK!